Instanţa de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) (jud. Negurița Veaceslav)
Dosarul nr. 3r-578/25 (2-25103570-02-3r-26092025)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

12 februarie 2026 mun. Chişinău

Completul specializat în examinarea acţiunilor în contencios administrativ și în materie de insolvabilitate, reorganizare și dizolvare a persoanelor juridice din cadrul Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Ghedrovici Nicolae şi Bostan Angela

A judecat în ordinea art. 243 alin. (2) al Codului Administrativ, fără ședință de judecată, recursul declarat de SRL „Inima Codrului", prin intermediul reprezentantului Străisteanu Gheorghe împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 11 august 2025 și încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 septembrie 2025, adoptate la acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL „Inima Codrului" către Pretura sectorului Buiucani cu privire la repararea prejudiciilor cauzate prin activitate administrativă ilegală.

Audiind raportul judecătorului Bostan A., în baza materialelor cauzei şi argumentelor recursului, Colegiul

c o n s t a t ă:

<u>Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.</u>

La 10 iulie 2025, SRL „Inima Codrului", prin intermediul administratorului Străisteanu Gheorghe a depus acțiune în contencios administrativ către Pretura sectorului Buiucani cu privire la repararea prejudiciilor cauzate prin activitate administrativă ilegală.

În motivarea acțiunii a menționat că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 15 decembrie 2020, dispoziția pretorului sectorului Buiucani nr.193-d din 12.08.2020 cu privire la demontarea și evacuarea forțată a complexului de unități prestări servicii SRL „Inima Codrului" din Parcul*****a fost anulată ca fiind neîntemeiată, emisă abuziv și arbitrar.

A notat că conform prevederilor legislației în vigoare, în cazul în care actul administrativ individual se anulează, persoana fizică sau juridică, în mod obligatoriu se repune în drepturile aflate la data emiterii dispoziției ilegale, adică în situația aflată la data emiterii actului ilegal.

A indicat că, cu toate că există o hotărîre judecătorească irevocabilă, administrația Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău, până la data depunerii prezentei acțiuni în procedura generală, nu a respectat prevederile legislației în vigoare, nu a restabilit SRL „Inima Codrului" în drepturile aflate la 12 august 2020.

Mai mult ca atât, a invocat că, la 03 mai 2023, a primit confirmarea Preturii sect. Buiucani care demonstrează că de fapt la 15 octombrie 2020, imediat după demolarea și evacuarea forțată a bunurilor SRL „Inima Codrului", angajații Preturii au eliberat alte acte permisive pentru activitatea comercială acaparată de la SRL „Inima Codrului", altei firme SRL „Masterfit Corn".

Prin urmare, activitatea comercială a SRL „Inima Codrului" a fost sistată, ca rezultat, SRL „Inima Codrului" continue să suporte prejudicii materiale, venitul ratat, din lipsa activității comerciale.

A indicat că, la 26 iunie 2025, a expediat în adresa Preturii sect. Buiucani o somație, prin care a solicitat repararea benevolă a prejudiciului material, venitul ratat cauzat. Somația a fost recepționată de angajații Preturii sect. Buiucani și înregistrată cu nr. 3-0271-1476 din 27.06.2025, iar în termenul prevăzut în somație nu a primit nici un răspuns.

Prin acțiunea înaintată, partea reclamantă solicită:

- obligarea Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău să restabilească SRL „Inima Codrului", cod fiscal: **, în situația anterioară a încălcării dreptului la proprietate și la activitate comercială liberă aflată până la data de 12 august 2020 în parcul „La Izvor", strada *****, *****;***

- încasarea din contul Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău, în beneficiu SRL „Inima Codrului", conform Raportului de evaluare nr. 00208 din 12.03.2021, a prejudiciului material cauzat în mărime de: 361356 lei - profitul ratat pentru perioada 01 aprilie 2022 - 31 octombrie 2022; 214 269 lei - dobândă de întârziere, conform calculelor „ProLex", pentru perioada 01 aprilie 2022-01 aprilie 2025; 128 534 lei - prejudiciul cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum (rata inflației) pentru perioada 01 aprilie 2022 - 01 aprilie 2025, în conformitate cu datele oficiale ale Biroului Național de Statistică și calculelor „ProLex", iar în total: 704 159 lei.

<u>Aspecte procesuale relevante speței;</u>

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 11 august 2025, reclamantei SRL „Inima Codrului" i-a fost oferit un termen de 10 zile pentru înlăturarea neajunsurilor și anume să prezinte instanței date despre respectarea procedurii prealabile, precum și copia deciziei cu privire la cererea prealabilă (f.d.78).

La 13 august 2025, prin intermediul reprezentantul reclamantului „Inima Codrului” SRL, Străisteanu Gheorghe, a depus o explicație/supliment la acțiunea inițială, prin care a anexat confirmarea expedierii somației din 26 iunie 2025 și refuzul Preturii nr. 302/01-1476 din 10.07.2025 (f.d.82-86).

<u>Soluția procesuală a instanței de fond ce constituie obiect al recursului.</u>

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 septembrie 2025, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Inima Codrului” împotriva Preturii s. Buiucani cu privire la repararea prejudiciilor cauzate prin activitate administrativă ilegală, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ - din motivul nerespectării procedurii prealabile obligatorii.

<u>Argumentele recurentului vis-a-vis de pretinsele încălcări.</u>

Invocînd ilegalitatea încheierii instanţei de fond, SRL „Inima Codrului”, reprezentată de Străisteanu Gheorghe a înaintat recurs asupra acesteia, apreciind ca fiind ilegale actele judecătorești contestate.

În motivarea recursului a indicat că, concluziile instanţei de fond referitor la inadmisibilitate acţiunii sunt eronate şi întemeiate pe interpretarea greşită a prevederilor legale.

A indicat partea recurentă că la caz procedura prealabilă a fost respectată, iar instanței de judecată au fost prezentate repetat, probele care confirmă executarea procedurii prealabile prevăzută de lege înainte de a depune în instanța de judecată acțiunea.

Or, administratorul Străisteanu Gheorghe a înaintat o somație în ordinea generală civilă, în adresa Preturii sect. Buiucani și a primit un răspuns prin care pîrîtul a refuzat să admită cerințele formulate.

Menționează recurentul că, acțiunea civilă din 07 iulie 2025 a fost depusă în ordinea generală, în baza Codului civil şi Codului de procedură civilă la Judecătoria Chişinău, sediul Centru, nu în ordinea Codului administrativ la sediul Rîşcani. Chiar şi aşa, instanța de judecată este obligată să respecte si să examineze cauza în ordinea Codului de procedură civilă iar, faptul că Judecătoria Chişinău, sediul Centru a strămutat ilegal acțiunea, dosarul, spre examinare la sediul Rîşcani, la fel nu poate fi pus la baza emiterii unei încheieri judecătorești de restituire ca inadmisibilă a acțiunii.

Aşadar, temei pentru emiterea încheierii din 12 septembrie 2025 nu a existat, iar actul judecătoresc este ilegal și abuziv.

În concluzie, partea recurentă solicită casarea încheierilor Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 11 august 2025, prin care s-a dispus neadmiterea acțiunii, precum și din 12 septembrie 2025, prin care acțiunea a fost restituită ca inadmisibilă, acestea fiind pronunțate cu încălcarea evidentă a prevederilor legislației în vigoare. Totodată, se solicită remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

<u>Verificarea întrunirii condiţiilor de admisibilitate a recursului.</u>

În conformitate cu reglementările art. 241 alin. (1), (3) Cod administrativ, încheierile primei instanţe şi ale instanţei de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătoreşti se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit prevederilor art.242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătoreşti se depune motivat la instanţa de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătoreşti, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntîrziat recursul împotriva încheierii judecătoreşti împreună cu dosarul judiciar instanţei competente să soluţioneze recursul.

Articolul 236 Cod administrativ, prevede expres că instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special cînd:

a) hotărîrea în fond nu poate fi contestată cu apel;

b) apelul este depus în mod repetat;

c) apelul este depus de o persoană neîmputernicită;

d) apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1);

e) motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2);

f) cererea de apel nu corespunde cerinţelor stabilite la art.233 alin.(1) şi (2) şi art.234 alin.(1) şi apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanţa de judecată.

Respectiv, potrivit principiului simetriei juridice, care implică abordarea subsumară a Codului administrativ, criteriile de admisibilitate a apelului, reglementate conform art.236 Cod administrativ sunt aplicabile în cadrul procedurii de contestare cu recurs a încheierilor instanţelor de fond.

Completul judiciar a constatat cu certitudine faptul că încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 septembrie 2025 a fost contestată cu recurs la 15 septembrie 2025.

Pornind de la analiza curgerii termenilor detalia-ţi supra, Completul judiciar concluzionează despre faptul că recursul declarat de SRL „Inima Codrului”, prin intermediul administratorului Străisteanu Gheorghe a fost depus în interiorul termenul legal.

Totodată se atestă că, SRL „Inima Codrului”, prin intermediul administratorului Străisteanu Gheorghe a prezentat dovada achitării taxei de timbru în sumă de 200 lei în conformitate cu prevederile art. 2 al Legea taxei de stat, nr. 213 din 31.07.2023.

În condițiile descrise mai sus, în temeiul reglementărilor art. 233; 236; 241 Cod Administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a recursului în cauză, motiv din care acesta urmează a fi judecat în fond.

<u>Aprecierea instanţei de recurs a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil situaţiei litigioase:</u>

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, în coraport cu cadrul legal aplicabil raportului juridic litigios, Completul judiciar consideră că recursul urmează a fi respins ca neîntemeiat, din următoarele motive.

***Conform art. 192 alin. (1) Cod administrativ**, pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ la curţile de apel şi la Curtea Supremă de Justiţie se instituie complete şi/sau colegii specializate de judecători.*

***Potrivit art. 194 alin. (1) Cod administrativ**, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.*

***Potrivit art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ,** examinînd recursul împotriva încheierii judecătoreşti, instanţa adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.*

***În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (2) Cod administrativ,** instanţa competentă soluţionează recursul împotriva încheierilor judecătoreşti fără şedinţă de judecată. Dacă consideră necesar, instanţa competentă poate cita participanţii la proces.*

***Conform art. 243 alin. (3) Cod administrativ,** decizia prin care se soluţionează recursul împotriva încheierii judecătoreşti se motivează în scris.*

Completul judiciar reține că, prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 15 decembrie 2020, s-a admis acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL „Inima Codrului” împotriva Preturii sectorului Buiucani, municipiul Chișinău, terț Întreprinderea Municipală pentru servicii locative sectorul Buiucani privind anularea dispoziției pretorului sectorului Buiucani municipiul Chișinău.

S-a anulat dispoziția pretorului sectorului Buiucani municipiul Chișinău nr.193-d din 12.08.2020, ca neîntemeiată (f.d.24-25).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2021, s-a declarat inadmisibil apelul depus Pretura sectorului Buiucani, municipiul Chişinău împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din 15 decembrie 2020, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Inima Codrului” împotriva Preturii sectorului Buiucani, municipiul Chişinău şi terțului Întreprinderea Municipală pentru servicii locative sectorul Buiucani privind anularea dispoziției pretorului sectorului Buiucani municipiul Chişinău (f.d.26-27).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 aprilie 2021, s-a respins recursul depus de Pretura sectorului Buiucani, mun. Chişinău și s-a menținut încheierea din 10 martie 2021 a Curții de Apel Chişinău (f.d.28-29.

La 26 iunie 2025, SRL „Inima Codrului", prin intermediul administratorului Straisteanu Gheorghe s-a adresat Preturii sectorului Buiucani, municipiul Chișinău cu o cerere (*care a numit-o „acțiune civilă prealabilă")* prin care a solicitat repararea prejudiciilor cauzate prin activitate administrativă ilegală (f.d.68-69).

Prin răspunsul nr.3-02/1-1476 din 10.07.2025 la cererea prealabilă, autoritatea pârâta Pretura sectorului Buiucani a comunicat că se respinge cererea prealabilă ca fiind inadmisibilă și neîntemeiată (f.d.85-86).

La 10 iulie 2025, SRL „Inima Codrului", prin intermediul administratorului Straisteanu Gheorghe a înaintat prezenta acțiune prin care a solicitat:

- obligarea Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău să restabilească SRL „Inima Codrului", cod fiscal: *****, în situația anterioară a încălcării dreptului la proprietate și la activitate comercială liberă aflată până la data de 12 august 2020 în parcul „La Izvor", strada *****, *****;

- încasarea din contul Preturii sect. Buiucani, mun. Chișinău, în beneficiu SRL „Inima Codrului", conform Raportului de evaluare nr. 00208 din 12.03.2021, a prejudiciului material cauzat în mărime de: 361356 lei - profitul ratat pentru perioada 01 aprilie 2022 - 31 octombrie 2022; 214 269 lei - dobândă de întârziere, conform calculelor „ProLex", pentru perioada 01 aprilie 2022-01 aprilie 2025; 128 534 lei - prejudiciul cauzat de evoluția indicelui prețurilor de consum (rata inflației) pentru perioada 01 aprilie 2022 - 01 aprilie 2025, în conformitate cu datele oficiale ale Biroului Național de Statistică și calculelor „ProLex", iar în total: 704 159 lei (f.d.2-12).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 11 august 2025, SRL „Inima Codrului" i-a fost oferit un termen de 10 zile pentru înlăturarea neajunsurilor și anume, să prezinte instanței date despre respectarea procedurii prealabile, precum și copia deciziei cu privire la cererea prealabilă (f.d.78).

La 13 august 2025, prin intermediul reprezentantul reclamantului „Inima Codrului" SRL, Străisteanu Gheorghe, a depus o explicație/supliment la acțiunea inițială, prin care a anexat confirmarea expedierii somației din 26 iunie 2025 și refuzul Preturii nr. 302/01-1476 din 10.07.2025 (f.d.82-86).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 septembrie 2025, s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Inima Codrului" împotriva Preturii s. Buiucani cu privire la repararea prejudiciilor cauzate prin activitate administrativă ilegală, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ - din motivul nerespectării procedurii prealabile obligatorii (f.d.87-88).

Instanța de fond a declarat acțiunea inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, reținând neîndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 208 din același cod, și anume nerespectarea procedurii prealabile obligatorii.

Instanța de recurs apreciază ca fiind întemeiată soluția instanței de fond și ca neîntemeiate argumentele reprezentantului părții recurente expuse în cererea de recurs din considerentele ce succed.

În temeiul atr. 20 din Codul administrativ, *dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.*

Potrivit art. 39 alin. (2) din Codul administrativ, *orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.*

Conform art. 189 alin. (1) Cod administrativ, *orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.*

Conform art. 207 alin. (1), (2) lit. f) Cod administrativ, *instanţa verifică din oficiu dacă sunt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: nu sunt întrunite condiţiile prevăzute la art. 208.*

Conform art. 208 Cod administrativ, *în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.*

Astfel, Codul administrativ, instituie ca principiu, obligația respectării parcurgerii succesive a etapelor de intentare a unei proceduri de contencios administrativ, și anume: respectarea procedurii prealabile sau a condițiilor care fac posibilă demararea insuși a procedurii prealabile și care deschid calea legală pentru depunerea acțiunii în contencios administrativ.

Prin urmare, atât procedura prealabilă, cât și condițiile ce acordă dreptul la naşterea dreptului la acțiunea în contencios administrativ - constituie o garanţie de apărare suplimentară a persoanei afectate print-un act administrativ individual, şi totodată o modalitate de soluționare a diferendului litigios de către însuși autoritatea publică din perspectiva respectării conform art.21 Cod administrativ a principiului legalităţii activității administraţiei publice.

Dreptul la acțiune în procedura contenciosului administrativ cât și calea de soluționare extrajudiciară a litigiilor respective – ca instituţie juridică nu reprezintă o

simplă formalitate, de aceea orice autoritate publică este obligată să examineze cererea ca un mijloc legal şi efectiv de protecţie a persoanei împotriva intervenţiilor puterii publice prin intermediul actului administrativ individual. De fiecare dată instanţa de judecată verificând legalitatea activităţii administrative a autorităţilor publice efectuează un control judecătoresc efectiv şi asupra legalităţii deciziilor de soluţionare a cererilor prealabile, care în esenţă constituie un tot întreg cu actul administrativ individual.

Completul judiciar ține să menționeze că, art. 53 alin. (1) din Constituția RM prevede că, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

Din circumstanțele cauzei rezultă că obiectul acțiunii îl constituie, în esență, contestarea refuzului Preturii sectorului Buiucani, materializat prin **răspunsul nr. 302/01-1476 din 10 iulie 2025**, prin care s-a respins cererea depusă de reprezentantul SRL „Inima Codrului" de acordare a despăgubirilor. În mod corect, instanța de fond a calificat acest răspuns drept act administrativ individual defavorabil, în sensul art. 10 alin. (2) din Codul administrativ.

Conform art.10 alin.(2) Cod administrativ, *decizia autorităţii publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un* ***act administrativ individual.***

Astfel, Completul judiciar reține că, în privința unui asemenea act administrativ, legea impune, cu titlu obligatoriu, parcurgerea procedurii prealabile, conform art. 208 alin. (1) din Codul administrativ.

Art. 167 alin.(4) Cod administrativ prevede că, dacă prin cererea prealabilă se solicită şi repararea prejudiciului, atunci **cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitentă în procedură administrativă separată.**

Iar, ***conform art. 60 alin. (3) Cod administrativ***, *în cazul depunerii cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care hotărîrea instanţei de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă. Dacă autoritatea publică a anulat un act administrativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.*

Raportând normele legale expuse la circumstanțele speței, Completul judiciar reține că, ulterior adresării cererii din 26 iunie 2025 și emiterii răspunsului nr. 302/01-1476 din 10 iulie 2025, SRL „Inima Codrului" nu a făcut dovada parcurgerii procedurii prealabile în sensul strict prevăzut de Codul administrativ.

Contrar susținerilor părții recurente, cererea inițială adresată autorității publice – Pretura sectorului Buiucani, chiar dacă a fost intitulată „acțiune civilă prealabilă”, nu poate fi calificată drept cerere prealabilă în sensul art.19, art. 162–165 din Codul administrativ, întrucât aceasta a avut ca obiect direct solicitarea acordării despăgubirilor, și nu contestarea unui act administrativ individual deja emis – răspunsului nr. 3-02/01-1476 din 10 iulie 2025 (f.d.85-86).

Or, în urma examinării acestei cereri, autoritatea publică a emis un răspuns de refuz, care, în mod corect, a fost calificat de instanța de fond drept act administrativ individual defavorabil.

În aceste condiții, reclamantului îi revenea obligația legală de a formula o cerere prealabilă distinctă împotriva acestui act administrativ, în termenul și condițiile prevăzute de art. 165 din Codul administrativ, solicitând reexaminarea și, după caz, anularea acestuia.

Potrivit art. 165 Cod administrativ, (1) Cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiţiei. Dacă autoritatea publică nu soluţionează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului.

(2) Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiţiei.

(3) Nulitatea unui act administrativ individual poate fi invocată şi fără obligaţia de a respecta un termen.

Completul judiciar subliniază că procedura prealabilă nu trebuie confundată cu cererea inițială adresată autorității publice pentru emiterea unui act administrativ, acestea fiind etape distincte ale procedurii administrative.

Prin urmare, simpla adresare a unei cereri și obținerea unui refuz nu exonerează reclamantul de obligația de a parcurge procedura prealabilă împotriva actului administrativ emis, în măsura în care acesta nu se încadrează în excepțiile prevăzute de art. 163 Cod administrativ. În această ordine de idei, completul judiciar reține că, în cauză, nu sunt incidente excepțiile care ar permite sesizarea directă a instanței de judecată fără parcurgerea procedurii prealabile.

Potrivit art.163 Cod administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă:

a) actul administrativ individual este emis de către Guvern, un consiliu local sau Adunarea Populară a Găgăuziei;

b) decizia cu privire la cererea prealabilă înrăutăţeşte situaţia unei persoane faţă de situaţia din decizia iniţială;

c) legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanţa de judecată.

În speță, actul administrativ individual – răspunsul nr. 3-02/01-1476 din 10 iulie 2025 prin care reclamantului i sa refuzat emiterea unei dispoziții cu privire la restabilirea SRL „Inima Codrului” în situația anterioară emiterii Dispoziției 193-d din 12 august 2020– a fost emis de Pretura sectorului Buiucani, autoritate care nu se regăsește printre entitățile prevăzute la lit. a) art. 163 Cod administrativ. De asemenea, nu este incidentă nici ipoteza reglementată la lit. b), în lipsa unor probe care să demonstreze că examinarea cererii prealabile ar înrăutăți situația reclamantului. Totodată, instanța constată că la caz nu există o normă legală specială care să permită sesizarea directă a instanței, în sensul lit. c) al aceluiași articol.

Or, având în vedere caracterul de excepție și de strictă interpretare al acestor situații, instanța reține că, în lipsa încadrării în una dintre ipotezele prevăzute de lege, reclamantul era obligat să respecte procedura prealabilă.

În conformitate cu art. 164 Cod administrativ, cererea prealabilă se depune în scris la autoritatea publică emitentă și presupune contestarea explicită a actului administrativ în condițiile și termenele stabilite de lege. Această procedură constituie o etapă obligatorie în materia contenciosului administrativ, având drept scop oferirea autorității emitente posibilitatea de a-și reexamina actul și de a remedia eventualele nelegalități, evitând astfel declanșarea unui litigiu.

Mai mult ca atât, în cuprinsul actului administrativ – răspunsul nr. 3-02/01-1476 din 10 iulie 2025, emis de Pretura sectorului Buiucani, este indicată expres și corect calea de atac, în conformitate cu art. 209 Cod administrativ, fapt ce confirmă că reclamantul a fost informat în mod corespunzător despre necesitatea și modalitatea exercitării dreptului său de contestare.

În aceste condiții, reclamantul avea obligația de a formula o cerere prealabilă distinctă împotriva acestui act administrativ individual defavorabil, în termenul și în condițiile prevăzute de lege, solicitând reexaminarea acestuia de către autoritatea emitentă.

Astfel, Completul judiciar reține că instanța de fond în mod întemeiat, a declarat acțiunea inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ.

În ceea ce privește argumentele părții recurente referitoare la depunerea inițială a acțiunii în procedură civilă și la pretinsa strămutare nelegală a cauzei, instanța de recurs le apreciază ca fiind irelevante pentru soluționarea prezentei cauze, întrucât calificarea juridică a naturii litigiului aparține instanței, iar odată stabilită natura de contencios administrativ a raportului juridic, devin aplicabile normele speciale ale Codului administrativ.

În consecință, nerespectarea procedurii prealabile obligatorii atrage incidența art. 207 alin.(2) lit. f) Cod administrativ, iar instanța de fond în mod corect a declarat acțiunea inadmisibilă.

Completul judiciar reține, de asemenea, că soluția instanței de fond este în concordanță cu scopul procedurii prealabile, care constă în oferirea autorității publice posibilitatea de a-și reconsidera actele și de a soluționa litigiul pe cale administrativă, evitând sesizarea prematură a instanței de judecată.

Totodată, Completul specializat subliniază că declararea acțiunii ca inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ nu împiedică reclamantul să se adreseze repetat în instanță, cu respectarea cerințelor legale privind procedura prealabilă.

Instanța de recurs reiterează că, accesul la justiție poate fi limitat, în special prin instituirea condițiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporţionalitate între interesul persoanei şi scopul legitim urmărit (*Guerin contra Franţei*, 29 iulie 1998, § 37). Totuşi, limitările nu trebuie să reducă la zero esenţa acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei şi, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicaţi în proceduri trebuie să se aştepte ca aceste reguli să fie aplicate (*Miragall Escolano ş.a. contra Spaniei*, 25 ianuarie 2000, § 33). Curtea Europeană a statuat că, dincolo de limitele care circumscriu conţinutului acestui drept, există loc pentru restrângeri aduse implicit.

Dreptul de acces la o instanţă de judecată impune, prin însăşi natura sa, a fi reglementat de către stat, reglementare care poate fi variabilă în timp şi spaţiu, în funcţie de nevoile şi resursele comunităţii şi ale indivizilor (*Ashingdane contra Regatului Unit al Marii Britanii*).

Plus la aceasta, instanța de recurs notează că, o astfel de soluţie este compatibilă cu respectarea garanţiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale.

În ceea ce privește criticile părții recurente referitoare la încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 11 august 2025, prin care reclamantului i-a fost acordat un termen de 10 zile pentru înlăturarea neajunsurilor, Completul judiciar le apreciază ca fiind neîntemeiate.

Or, acordarea unui termen pentru înlăturarea neajunsurilor reprezintă o măsură procesuală legală și firească, menită să asigure respectarea dreptului de acces efectiv la justiție și să ofere părții posibilitatea de a conforma acțiunea cerințelor legale or, potrivit ***art. 213 din Codul administrativ***, *dacă cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor art. 211 alin. (1) și (2) și ale art. 212 alin. (1), judecătorul stabilește reclamantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă reclamantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea se consideră depusă la data inițială*.

O asemenea măsură nu aduce atingere drepturilor reclamantului, ci, dimpotrivă, constituie o garanție procedurală în favoarea acestuia.

În speță, instanța de fond a acționat în mod corect, solicitând prezentarea probelor privind respectarea procedurii prealabile, condiție esențială pentru admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, conform art. 207 și art. 208 Cod administrativ.

Prin urmare, încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 11 august 2025, este legală, întemeiată și justificată din perspectiva asigurării respectării cerințelor de admisibilitate a acțiunii.

În lumina celor expuse, raportând circumstanţele de fapt ale cauzei la prevederile legale enunţate mai sus şi ţinând cont de faptul că concluziile expuse în încheierea instanţei de fond sunt legale și întemeiate, actul procesual al instanței de fond răspunde pe deplin exigențelor de motivare și legalitate, iar argumentele invocate de către SRL „Inima Codrului”, prin intermediul reprezentantului Străisteanu Gheorghe, urmare a analizei detaliate au fost apreciate de Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ca fiind lipsite de substanță juridică obiectivă, Completul judiciar concluzionează despre faptul că recursul declarat este neîntemeiat - motiv din care acesta urmează a fi respins, menţinînd integral încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 septembrie 2025.

În conformitate cu prevederile art.243 alin. (1) lit. b), alin. (3) Cod Administrativ, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

D e c i d e:

Recursul declarat de SRL „Inima Codrului”, prin intermediul reprezentantului Străisteanu Gheorghe - **se respinge.**

Se menţine încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 septembrie 2025.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Ghedrovici Nicolae

Bostan Angela